

# Mednarodna mreža geografov **GEOREGNET**

LUČKA LORBER

Pobuda, da člani Centra za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje Univerze v Mariboru v kratkih zapisih ohranimo spomin na svoje delo na mariborski univerzi, se mi je zdela odlična. Vsak od nas, ki smo upokojeni, ima polno spominov – takšnih in drugačnih – na svoje delo na Univerzi v Mariboru. Kako izbrati spomin in ga na primeren način predstaviti? Vedno je potreben določen časovni odmik od dogodka, da ga lažje objektivno presodimo in predstavimo. Prav tako je potrebno izbrati spomin na dejavnost in ljudi, ki nas spremlja in je trajno pustil sled v nas in okolju, v katerem smo ustvarjali.

Moja študijska pot se je začela oktobra 1975 na Oddelku za geografijo Pedagoške akademije novonastale Univerze v Mariboru. Kljub temu da začetki razvoja humanističnega študija v Mariboru segajo v leto 1859, lahko govorimo o začetkih visokošolskega študija družboslovja z ustanovitvijo Pedagoške akademije leta 1961. Takrat je Pedagoška akademija postala članica Združenja visokošolskih zavodov Maribor, ki je leta 1975 preraslo v Univerzo v Mariboru. To so bili začetki univerzitetnega delovanja, čutila se je velika vznesenost in ponos naših profesorjev, da vzpostavljajo univerzitetni študij. Na Oddelku za geografijo je bilo še posebej

vznemirljivo, saj nas je poučeval prvi rektor, prof. dr. Vladimir Bračič (1919–1996). Pri svojih predavanjih je razlagal o pomenu univerze kot znanstvene in pedagoške institucije, o tem, kakšen je njen vpliv na prenos znanja v okolje in krepitev razvoja takrat industrijskega mesta Maribor. Kot geograf je poudarjal njen pomen za policentrični regionalni razvoj, še posebej za severovzhodno Slovenijo. To so bila tudi ključna izpitna vprašanja pri njegovem predmetu. Zaradi drugih obveznosti sem izpit uspešno opravila v njegovi, tj. rektorjevi pisarni na Rektoratu Univerze v Mariboru, na Krekovi ulici 2. Petindvajset let kasneje sem se v tej isti pisarni prvič srečala s prof. dr. Ludvikom Toplakom, takratnim novoizvoljenim rektorjem Univerze v Mariboru, ki me je povabil k sodelovanju pri uresničevanju novega Zakona o visokem šolstvu, leta 1993. Moja študijska in poklicna pot na Univerzi v Mariboru sta se tako začeli in bili – vse do moje upokojitve leta 2019 – povezani z razvojem Univerze v Mariboru. Seveda se je moj pogled na vlogo univerz, zlasti na poslanstvo univerz, v petindvajsetih letih močno spremenil. Ključno vedenje o zagotavljanju kakovosti univerz sem pridobila leta 1999 na usposabljanju v okviru Tempus Phare Individual Mobility Grant (QSC, – Quality Assurance in Higher Education System) v Quality Support Centru v Londonu, ki ga je vodil John Brennan.

Delovanje univerz, strateško načrtovanje in financiranje univerz sem spoznala v okviru ameriškega programa International Visitor Program (ZDA, 1996) – Professional Qualification at Higher Institutions in USA. Na osnovi individualnega programa mi je bil omogočen strokovni obisk zasebnih in javnih visokošolskih institucij (John Hopkins University, Venderbilt University, Princetown University ...) v devetih ameriških zveznih državah. V okviru Visitors Programme of the Federal Government - "Germany as a Study and Research Location" sem se udeležila obiska izobraževalnih in raziskovalnih institucij tudi v Nemčiji (Frankfurt, Bonn, Berlin, 2014). Na osnovi pridobljenih strokovnih izkušenj sem svoje delovanje v prostoru slovenskega in mednarodnega visokošolskega prostora usmerjala v razvoj in zagotavljanje kakovosti akademskega dela.

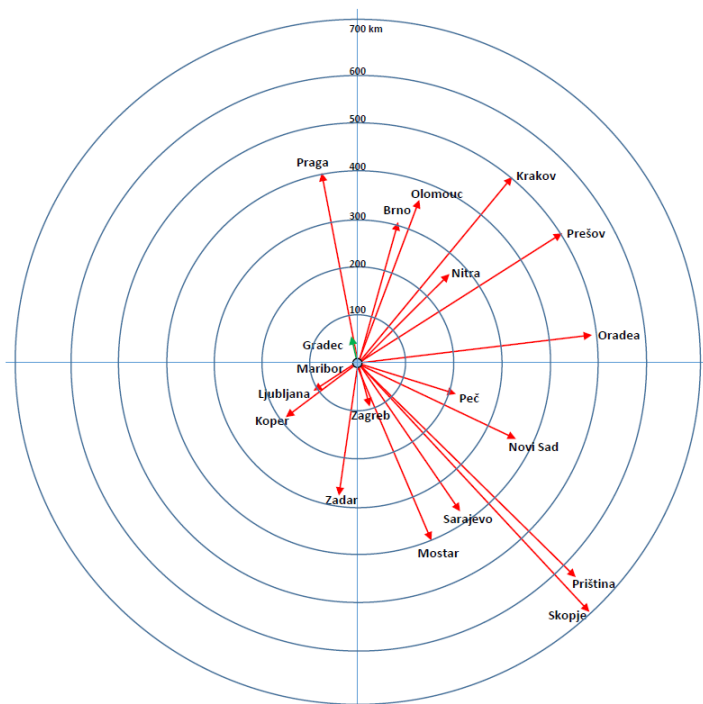
Na Univerzi v Mariboru sem sodelovala pri številnih razvojnih projektih. Prav gotovo je ustanovitev Filozofske fakultete UM uspeh, ki me navdaja z zadovoljstvom in ponosom, da nam je uspelo. Filozofska fakulteta UM je bila ustanovljena septembra leta 2006. Nastala je s preoblikovanjem Pedagoške fakultete UM in na osnovi razvoja nepedagoških študijskih programov. Z ustanovitvijo

fakultete se je začela uresničevati dolgoletna želja intelektualnih krogov o mariborski humanistiki. Dekan prof. dr. Marko Jesenšek me je povabil v vodstveno ekipo kot prodekanko za mednarodno sodelovanje in razvoj (2008–2011).

V petnajstih letih je Filozofska fakulteta postala prepoznavno središče humanističnega in družboslovnega razvoja na Univerzi v Mariboru. Od vsega začetka je bila odprta za sodelovanje in usposobljena za povezovanje ne samo z domačimi temveč tudi z odličnimi evropskimi univerzami. Za njeno akademsko prepoznavnost je bila ključnega pomena njena odprtost, kakovost raziskovalnega in pedagoškega dela ter oblikovanje študijskih programov na način, da je bila zagotovljena mednarodna mobilnost tako študentov kot profesorjev. Vse od njene ustanovitve smo pristopili h krepitvi že obstoječih oblik mednarodnega sodelovanja in k vzpostavljanju novih partnerstev tako v evropskem kot svetovnem prostoru. V študijskem letu 2007/2008 je bilo sklenjenih 35 mednarodnih sporazumov, največ z nemškimi in avstrijskimi institucijami za področje jezikoslovja. Naš cilj je bil krepitev sodelovanja z uglednimi humanističnimi visokošolskimi institucijami in zagotoviti mobilnost študentov in profesorjev v programih mobilnosti ERASMUS, CEEPUS in bilateralnih sporazumih.

Na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete UM smo se zavedali pomena mednarodnega sodelovanja. Kot gostujoča profesorica sem aktivno sodelovala z uglednimi univerzami v mednarodnem prostoru in z Mednarodno geografsko zvezo (International Geographical Union, IGU). S kolegi iz Prešova (prof. RNDr. René Matlovič, PhD.,LL.M.), Olomouca (Assist. Prof. Pavel Ptaček) in Zagreba (Dr. sc. Zoran Stiperski, red. prof.) smo leta 2006 pristopili k oblikovanju geografske mreže GEOREGNET (CIII SI–0111) v okviru srednjeevropskega programa CEEPUS (Central European Programme for University Studies). Pri prijavi mreže nam je svetoval Mladen Kraljič, vodja mednarodne službe UM. Predlog vzpostavitve mreže je bil potrjen s strani glavne CEEPUS pisarne s sedežem na Dunaju, ki jo je od leta 1995 do leta 2020 vodila generalna sekretarka Elisabeth Sorantin. Strokovna podpora mreži je bila med letoma 2008 in 2019 zaupana dr. Tjaši Mohar, kot sodelavki mednarodne pisarne Filozofske fakultete UM, ki je svoje delo odlično opravljala.

V obdobju od študijskega leta 2006/2007 do študijskega leta 2019/2020 je bilo izvedenih 538 študentskih in 174 profesorskih mobilnosti. Ob zaključku našega vodenja je mreža vključevala 19 partnerskih univerz iz 12-tih držav. Ob Univerzi v Mariboru so bile članice mreže: Univerza v Ljubljani, Univerza v Gradcu, Karlova univerza v Pragi, Jagelonska univerza v Krakovu, Univerza sv. Cirila in Metoda v Skopju, Univerza v Sarajevu, Univerza v Mostarju, Univerza v Novem Sadu, Univerza v Oradei, Univerza Palacky v Olomoucu, Univerza v Pecu, Univerza v Prešovu, Univerza na Primorskem, Univerza v Zagrebu, Univerza v Zadru, Mendelova univerza v Brnu, Univerza Constantine The Philosopher v Nitri in Univerza v Prištini.



Slika 1: GEOREGNET, geografska mreža partnerskih univerz

Vir: lasten.

Primarni cilj GEOREGNET mreže so bile semestrskeske izmenjave študentov in profesorjev, prav tako organizacija tematskih poletnih šol in strokovnih ekskurzij. Partnerji mreže so sodelovali tudi pri različnih bilateralnih raziskovalnih projektih in skupnih znanstvenih publikacijah.

Organiziranih je bilo devet poletnih šol. Septembra 2008 je potekala prva mednarodna poletna šola z naslovom *Evropa regij – Evropa kot regija*. Vsebinski poudarek je bil na regionalnih vprašanjih glede integracijske politike Evropske zveze, vloge Srednje Evrope pri integraciji Zahodnega Balkana v Evropsko zvezo in principov regionalnega razvoja. Na prvi poletni šoli je sodelovalo dvaindvajset študentov iz devetih držav in enajst predavateljev iz šestih držav. Program je bil obogaten z dvema celodnevniima ekskurzijama po Sloveniji. Prvi poletni šoli je sledila druga z naslovom “Changes in Geographical Organisation of Society in Central Eastern Europe: Two Decades After”, ki jo je gostila Univerza Palacky v Olomoucu leta 2010.

Tretja poletna šola “Future Perspectives of European Integration Process” je leta 2011 potekala na Univerzi v Zagrebu. Leta 2012 je poletno šolo gostila Univerza v Prešovu, njen naslov pa je bil “Geography as a Socially Relevant Discipline”. Peto poletno šolo je organizirala Jagelonska univerza v Krakovu leta 2014 z naslovom “Urban Transitions”, šesta poletna šola z naslovom “Geospace Research – New Trends in Human Geography and Geoheritage” pa je potekala na Univerzi v Novem Sadu leta 2015. Naslednje leto, 2016, je poletno šolo gostila Univerza v Gradcu s temo “GeoDesign: the Next Step towards Integrative Geography”. Naslednjo poletno šolo je organizirala Mendelova univerza v Brnu z naslovom »Social, Economic and Environmental Aspects of Regional Development in Central Europe«. Deveto poletno šolo z naslovom “Sustainable Use of Regional Resources” pa je leta 2019 gostil Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Izmenjava študentov v okviru srednjeevropskega programa je bila dodana vrednost našemu pedagoškemu delu. Delo s tujimi študenti mi je predstavljalo posebno zadovoljstvo. Aktivno so sodelovali pri predmetih Ekonomska geografija, Prometna geografija in Geografija gospodarskih sistemov. Tuji študenti so pripravljali tematske seminarje na način, da so predstavili razmere v svoji državi in jih primerjali s stanjem v Sloveniji. Posebej živ je spomin na študente, ki so prišli iz Bosne in Hercegovine. Kako nepopisno je bilo njihovo veselje, da so lahko obiskali Slovenijo. Kako žive so bile njihova predstavitve seminarjev, ko so primerjali socio-ekonomski položaj življenja v Bosni in Hercegovini in Sloveniji. Našim študentom so odprli oči in pogled na neenake perspektive življenja študentov v evropskih regijah



**Slika 2: Udeleženci sedme poletne šole GEOREGNET v Gradcu leta 2016**

Vir: lasten.

Leta 2019 mi je univerza Palacky v Olomoucu podelila univerzitetno priznanje za razvoj mednarodnega sodelovanja med Oddelkom za geografijo univerze Palacky v Olomoucu in Oddelkom za geografijo Univerze v Mariboru. Po moji upokojitvi leta 2019 je koordinatorsvo mreže GEOREGNET (CIII-CZ-0111) prevzel kolega Assist. Prof. Pavel Ptaček z Mendelove univerze na Češkem.